

Foaie de parcurs pentru anul școlar 2011 – 2012

CONTEXT:

România are nevoie de pași concreți în asigurarea:

1. creșterii economice inteligente (consolidarea cunoașterii, inovație, educație, societate digitală);
2. creșterii economice durabile (creșterea eficienței în producție și a competitivității);
3. creșterii economice incluzive (participarea sporită pe piețele muncii, dobândirea de noi abilități profesionale și diminuarea sărăciei).

Educația, prin sistemul de învățământ preuniversitar, contribuie decisiv la aceste obiective.

La nivel european, sunt stabilite **ținte** concrete în domenii precum: investiția în cercetare și dezvoltare, reducerea sărăciei, creșterea ocupării, domenii legate de performanța sistemului educațional. În educație au fost agreate două ținte:

1. Reducerea ratei de părăsire timpurie¹ a școlii sub 10%.
2. Creșterea la 40 % a procentului de absolvenți de studii universitare din totalul populației în vârstă de 30-34 de ani.

Pentru a măsura progresele, fiecare stat membru și-a stabilit obiective naționale. România și-a asumat, pentru anul 2020:

1. Reducerea ratei de părăsire timpurii a școlii la 11, 3 %, cu ținte intermediare de 14,8%, în 2013 și 13,8%, în 2015.
2. Creșterea procentului de absolvenți de studii universitare din totalul populației în vârstă de 30-34 de ani la 26,74% (ținte intermediare: 20,25% în 2013 și 22,7 în 2015).

FOAIE DE PARCURS:

Ministerul propune întocmirea de planuri operaționale în baza obiectivelor naționale specifice. Inspectoratele școlare elaborează planuri operaționale locale, care vor include acțiuni de prevenire, de intervenție și măsuri compensatorii. În paralel sunt instituite măsuri de monitorizare și de raportare.

În anul școlar 2011 – 2012, se derulează **3 acțiuni prioritare** care să contribuie la **sporirea accesului tuturor copiilor la o educație de calitate și la creșterea ratei de succes școlar**:

I. Reducerea absenteismului:

Absenteismul alimentează insuccesul școlar și reprezintă un prim pas spre abandonul școlar și părăsirea timpurie a sistemului de educație. Ca urmare, **absenteismul trebuie monitorizat, prevenit și redus.**

¹ Procentul populației în vârstă de 18-24 ani cu nivel gimnazial de educație sau care nu și-a completat studiile gimnaziale și care nu urmează nici o formă de educație și formare profesională în ultimele 4 săptămâni anterioare anchetei, din totalul populației în vârstă de 18-24 ani+.

a) La nivelul unității de învățământ:

Școala este instituția care poate găsi soluții pentru reducerea ratei de absenteism, dar, mai ales, pentru prevenirea acestuia.

i) Desfășurarea de lecții bine proiectate, interesante și atrăgătoare pentru elevi, este o primă modalitate de a-i atrage pe aceștia la școală. Începând cu 1 septembrie 2011, **ministerul oferă pentru prima dată**, tuturor cadrelor didactice planificările calendaristice, un instrument flexibil de organizare și structurare a materiei. În același timp însă, Comisia pentru Evaluarea și Asigurarea Calității, împreună cu directorul, monitorizează sistematic pregătirea pentru fiecare oră astfel:

- schița lecției, pentru cei aflați în primii 3 ani de activitate;
- proiectarea secvențelor nou introduse (lectura, momentul ortografic), pentru cei care au depășit examenul de definitivat;
- constatarea, în urma asistenței la clasă, a unor deficiențe în predare conduce automat la instituirea obligativității întocmirii schiței lecției pentru o perioadă de șase luni.

ii) Unitatea de învățământ are **obligatia** de a **înregistra** în documentele școlare și de a **monitoriza** absențele elevilor, de a **analiza** cauzele acestora și de a **stabili, în cel mai scurt timp, un dialog cu familia elevului**, pentru a informa părinții/reprezentanții legali, dar și pentru a-i consilia și pentru a-i responsabiliza.

Întreaga echipă pedagogică impune o abordare unitară, coerentă și consecventă, în colaborare cu părinții și consiliul școlar al elevilor. Monitorizarea prezenței la școală a elevilor și prevenirea absenteismului este, **în primul rând, obligația cadrelor didactice (obligație consemnată în fișa postului) la fiecare oră de curs**. Profesorii diriginți au obligația de a monitoriza, săptămânal, frecvența elevilor și de a lua, împreună cu consiliul clasei și conducerea școlii, toate măsurile care se impun pentru a corecta și a preveni astfel de situații. Tematica prevenirii și combaterii absenteismului se află pe agenda permanentă a directorilor și coordonatorilor de școli.

Discuțiile formale și informale cu elevii privind importanța participării la cursuri, dezbaterile referitoare la cauzele absenteismului școlar, consecințele pe termen mediu și lung ale acestuia, reprezintă o constantă a procesului educativ.

În vederea realizării unui **sistem național de înregistrare, monitorizare și raportare a absențelor**, începând cu anul 2011-2012, unitățile de învățământ pun în practică **un sistem de pontaj la intrare/ieșire din instituție**. Sistemul este utilizat de către elevi și personalul angajat, înregistrând accesul în/din unitatea școlară, pe baza unei cartele de acces personalizate. Pontajul permite realizarea unei baze de date electronice controlată permanent de conducerea unității școlare. Înregistrarea instantanee a absențelor și întârzierilor pentru fiecare elev, oferă posibilitatea de a comunica în timp real aceste informații părinților/reprezentanților legali și de a lua măsurile de prevenire a viitoarelor absențe nemotivate. Termenul limită până la care inspectoratele școlare și toate unitățile de învățământ trebuie să introducă sistemul de monitorizare a intrării/ieșirii din instituție este începutul semestrului al doilea. **Prioritate au unitățile de învățământ liceal și profesional.**

b) La nivelul inspectoratului școlar:

Inspectoratul școlar are **obligatia monitorizării și prevenirii absenteismului**. Tematica este inclusă în planul de acțiune al inspectoratului și devine unul din obiectivele inspecției școlare.

Problema participării școlare și a absenteismului este analizată în ședințele de lucru cu directorii unităților de învățământ de la începutul anului școlar (perioada 1 – 12 septembrie). Liniile directoare ale planului de acțiune

pe care fiecare unitate școlară și le asumă sunt monitorizate. Pentru punerea în aplicare a acestor planuri sunt diseminate exemplele de bună practică.

Inspectoratul școlar organizează acțiuni de monitorizare și control al aplicării măsurilor decise la nivelul unităților de învățământ și al inspectoratului. Inspecțiile organizate urmăresc: observarea și analiza participării școlare, a cauzelor absenteismului și a măsurilor care se impun la nivelul abordării didactice, al organizării și managementului școlar.

Inspectoratele școlare **colectează lunar**, de la fiecare unitate de învățământ, numărul de absențe, pentru a observa tendințele și a lua măsurile corespunzătoare. Colectarea se face în format electronic, **până la data de 5 a lunii următoare**, de către o persoană desemnată de Inspectorul Școlar General. La solicitarea MECTS, datele agregate vor fi trimise la minister.

II. Evaluarea cu scop de orientare și optimizare a învățării:

Legea nr. 1/2011 - Legea Educației Naționale, schimbă filosofia evaluării. Art. 71 și art. 72 prevăd:

Art. 71

- (1) Scopul evaluării este acela de a orienta și de a optimiza învățarea.
- (2) Toate evaluările se realizează pe baza standardelor naționale de evaluare pentru fiecare disciplină, domeniu de studiu, respectiv modul de pregătire. (...)
- (4) Controlul utilizării și al respectării standardelor naționale de evaluare de către cadrele didactice se realizează prin inspecția școlară.
- (5) Notarea elevilor fără utilizarea și respectarea standardelor naționale și a metodologiilor de evaluare constituie abatere disciplinară și se sancționează conform prevederilor prezentei legi.

Art. 72

- (1) Evaluarea se centrează pe competente, oferă feed-back real elevilor și stă la baza planurilor individuale de învățare. În acest scop se va crea o bancă de instrumente de evaluare unică, având funcție orientativă, pentru a-i ajuta pe profesori în notarea la clasă.
- (2) Un elev cu deficiențe de învățare beneficiază, în mod obligatoriu, de educație remedială.

Urmând **același demers transparent parcurs în elaborarea legislației secundare**, prima etapă a procesului de instituire a băncii de instrumente de evaluare unică, are loc la nivelul unităților de învățământ. **Standardizarea evaluării se fundamentează astfel pe experiența directă a cadrelor didactice.**

a) La nivelul unității de învățământ:

Evaluările inițiale devin **reper pentru adaptarea procesului de învățare la particularitățile beneficiarului direct**. Testele vor avea o structură unitară pornind de la un model elaborat la nivel național de CNEE și adaptat în funcție de condițiile locale.

Disciplinele pentru care se realizează evaluarea sunt următoarele:

Nivel de învățământ	Tipul evaluării	Discipline
Primar	Clasa I	Dezvoltarea fizică, socio-emoțională, cognitivă a limbajului și comunicării, precum și dezvoltarea capacităților și a atitudinilor în învățare, asigurând totodată punțile către dezvoltarea celor 8 competențe-cheie
	Clasa a II-a	Limba și literatura română
		Matematică
	Clasele III și IV	Limba și literatura română
		Matematică
		Științe
Gimnazial	Clasele V și VI	Limba și literatura română
		Limba modernă I
		Limba și literatura maternă
		Matematică
		Fizica
		Biologie
	Clasele VII, VIII	Limba și literatura română
		Limba și literatura maternă
		Limba modernă
		Matematică
		Fizică
		Chimie
		Biologie
		Discipline socio-umane/Cultură civică
Liceal	Clasele IX-XII /XIII (în funcție de filieră/profil)	Limba și literatura română
		Limba și literatura maternă
		Limba modernă 1
		Limba modernă 2
		Tehnologia informației și a comunicațiilor
		Matematică
		Fizica
		Biologie
		Chimie
		Geografie
		Istorie
		Discipline socio-umane (Logică, argumentare și comunicare, Psihologie, Economie, Sociologie, Filosofie)
		Discipline de specialitate specifice domeniului de pregătire profesională (tehnologic)
		Discipline de specialitate specifice specializării (vocațional)

Subiectele sunt elaborate la nivel local, de către comisiile metodice/catedre de specialitate, respectând singurul element egal depărtat de fiecare elev: **programa școlară**.

Scopul evaluărilor nu este ierarhizarea elevilor, a profesorilor sau a școlilor, ci cunoașterea nivelului real al elevilor, pentru a stabili un parcurs individualizat al acestora și pentru a măsura progresul școlar realizat.

Testarea inițială se desfășoară la începutul semestrului întâi, fiind precedată de două săptămâni de recapitulare. Elevilor și părinților/reprezentantului legal li se comunică, în **întâlniri individuale**, rezultatul obținut în urma evaluării. **Eventualul ecart față de programa școlară**, acțiunile pe care le propune cadrul didactic pentru a **remedia deficiențele/ a asigura progresul școlar/ a stimula performanța**, precum și măsurile necesare de susținere a elevului de către familie, sunt discutate în cadrul acestor întâlniri individuale.

La nivelul catedrelor/comisiilor metodice sunt analizate rezultatele globale ale claselor, problemele tipice și modul de acțiune didactică ce este aplicat în timpul anului școlar, pentru a asigura normalitate în parcursul școlar. Întreaga abordare metodologică este dezbătută la nivelul comisiilor metodice.

Consiliul profesoral al unității de învățământ analizează rezultatele testelor și **stabilește planul de acțiune** care conduce la ameliorarea rezultatelor școlare. Documentul se transmite spre informare Consiliului de Administrație.

Este interzisă comunicarea publică a rezultatelor individuale. Notele obținute de elevi la aceste evaluări nu se trec în catalog. Nerespectarea acestei prevederi conduce la sancționarea celor vinovați. Singura persoană autorizată să facă prezentarea publică a rezultatelor globale, fără nominalizări ale elevilor sau cadrelor didactice, cu accent pe diagnoza și măsurile propuse este directorul unității de învățământ.

În ultimele săptămâni ale semestrului al doilea, se vor organiza testările finale, după o procedură asemănătoare celei menționată anterior. Situația comparativă a rezultatelor obținute de elevi la cele două testări (inițială și finală) reprezintă unul dintre indicatorii vizați de fișa postului cadrelor didactice și a directorului.

b) La nivelul inspectoratului școlar județean:

Anterior/concomitent procedurilor derulate la nivelul unităților de învățământ au loc:

- conceperea planurilor operaționale județene;
- inspecție școlară orientată către parcurgerea adaptată a programei și evaluarea obiectivă a elevilor;
- conceperea planurilor de acțiune, împreună cu casele corpului didactic, pentru a sprijini cadrele didactice în consolidarea metodelor eficiente de evaluare, prin formare continuă.

Până la jumătatea primului semestru au loc:

- analiza rezultatelor de la testele inițiale, pe discipline;
- analize comparative între notele obținute de elevii claselor a VIII-a și a XII-a la examenele naționale și cele obținute la clasă la disciplinele de examen. Concluziile se materializează în măsuri la nivelul unității de învățământ.

III. Îmbunătățirea competențelor de lectură

Rezultatele evaluărilor internaționale cât și a celor naționale **impun intervenția imediată și unitară** pentru ameliorarea performanțelor elevilor în domeniul lecturii, lectură înțeleasă atât în **dimensiunea sa tradițională** cât și ca **alfabetizare în înțelegerea textului**. Cititul, în sens larg, este cel mai bun drum spre cunoaștere. Lectura, înțelegerea și interpretarea textului **trebuie să devină practici și preocupări obligatorii ale profesorilor, indiferent de disciplină.**

Activitatea de lectură presupune și utilizarea unui set de întrebări care contribuie la înțelegerea textului:

- **Întrebări care evaluează cunoștințele existente.** Înainte de a citi pasajul, elevul poate fi rugat să răspundă la un set de întrebări opționale despre subiectul pasajului, pentru a se observa în ce măsură elevul are **cunoștințe anterioare** despre subiect;
- **Întrebări care verifică vocabularul /solicită cunoașterea vocabularului.** Cunoștințele de vocabular sunt o parte importantă a înțelegerii;
- **Întrebări care verifică reținerea informațiilor din text.** Unele întrebări cer elevului să-și amintească informațiile importante din text. Acestea se referă la ideile care au fost menționate explicit, la enunțuri cheie, precum și la detalii care vin în sprijinul construirii sensului textului;
- **Întrebări care solicită formularea de deducții.** Alte întrebări care se adresează elevului după ce acesta a citit textul solicită operarea unor **deducții** pentru a construi sensul acolo unde ideile nu au fost explicitate în text.

a) La nivelul unității de învățământ:

1. La clasele I-IV se alocă o oră de lectură distinctă în orarul săptămânal

- i. În clasele I – a II-a, citirea **zilnică** a diferitelor texte de către cadrul didactic alternează cu citirea independentă a elevului. Dascălul recurge la citirea cu intonație, pentru a face lectura captivantă, pentru a sprijini înțelegerea textului, dar și pentru a sprijini elevul în a-și aminti acțiunea și rolul personajelor. **Suporturile de lectură sunt adaptate nivelului de vârstă și actualizate în conformitate cu interesele copiilor.**
- ii. În clasele a III-a și a IV-a elevii sunt încurajați să citească atât texte literare, cât și texte nonliterare. Lectura este exersată atât în mod tradițional cât și la fiecare disciplină de studiu (matematică, istorie, geografie etc.) în diferite registre: citirea tabelelor, a graficelor, schemelor, hărților etc.

Este important dialogul cu elevii, adresarea unor întrebări deschise care încurajează exprimarea opiniilor. Întrebările pot sonda experiențele personale ale elevilor, creându-se o legătură emoțională cu textul scris.

2. La clasele V-VIII

În cadrul orelor de limba și literatura română, **sunt alocate, săptămânal, minim 2 secvențe distincte în structura lecției**, pentru activități care stimulează lectura și susțin dezvoltarea competențelor elevilor, în acest domeniu. Obiectivele centrate pe receptarea și producerea diferitelor tipuri de mesaje sunt realizate utilizând un suport de lectură variat (cărți, reviste, albume etc.), iar **cărțile utilizate se circumscriu programei școlare și ariei de interes a elevilor.**

Îmbunătățirea competențelor de înțelegere a textului de către elevi este **obligatorie** pe parcursul claselor a V-a – a VIII-a, **pentru toate cadrele didactice, indiferent de disciplina de predare.** La discipline de studiu, aferente ariilor curriculare: limbă și comunicare, matematică și științe ale naturii, om și societate, arte, tehnologii, valorificarea oportunităților de dezvoltare a competențelor de citit-scriș în diverse situații de învățare, inclusiv în citirea și înțelegerea schemelor, tabelelor, graficelor sau hărților, trebuie **reflectată în structura lecției și identificată în caietele elevilor.** Competențele de lectură sunt vizate și în cadrul activităților extracurriculare și/sau extrașcolare și reprezintă un obiectiv explicit în cadrul programului școală după școală.

Complementar, la orele de limba și literatura română, se instituie obligativitatea **momentului ortografic** pentru clasele V-VIII și IX-XII/XIII. Monitorizarea se va face în baza schiței secvenței din lecție și a caietelor elevilor.

b) La nivelul inspectoratului școlar:

Au loc acțiuni de:

- concepere a planurilor cu măsuri de susținere și monitorizare a unităților școlare;
- inspecție școlară orientată către monitorizarea dar și consilierea acțiunii de implementare;
- concepere a planurilor de acțiune, împreună cu casele corpului didactic, pentru a sprijini metodologic cadrele didactice, prin formare continuă.

RECUNOAȘTERE:

Cadrele didactice vor fi recompensate pentru progresul școlar sau pentru performanța elevilor lor și prin gradația de merit. **Anul 2011 marchează un moment de înnoire cu privire la concursul de obținere a acestei distincții.** Potrivit metodologiei, obținerea gradației de merit se realizează în baza unui proiect specific.

I. Criterii de eligibilitate:

Proiectul fiecărui candidat dezvoltă cel puțin un obiectiv din proiectul de dezvoltare instituțională al unității/unității lor de învățământ. **Tema proiectului vizează, în exclusivitate, îmbunătățirea activității la clasă, în specialitatea/specialitățile predată/predate.**

Sunt eligibile proiectele care contribuie la:

- a. îmbunătățirea activității proprii prin utilizarea metodelor interactive de învățare-predare și tehnologia informației și comunicării, prin programe de cercetare științifică realizate în țară sau prin cooperare internațională, prin inovare educațională, creație științifică, tehnică și artistică;
- b. dezvoltarea competențelor-cheie și profesionale ale colectivului de elevi;
- c. prevenirea eșecului școlar;
- d. realizarea progresului școlar;
- e. obținerea performanței școlare la evaluările intermediare/finale în sensul realizării unui rezultat superior față de media la nivel național;
- f. dezvoltarea unității de învățământ ca un centru de resurse educaționale pentru comunitate;
- g. promovarea conceptului de educație incluzivă/incluziune social;
- h. îmbunătățirea activității manageriale.

II. Procedura de acordare:

a) La nivelul unității de învățământ

Înscrierea și declararea eligibilității:

1. Proiectele se depun până la data de 1 octombrie, a fiecărui an școlar, la secretariatul școlii.

2. Evaluarea proiectelor, în baza criteriilor de eligibilitate, este făcută de către Consiliul de Administrație al unității de învățământ/unității conexe. Consiliul de Administrație întocmește lista candidaților și a proiectelor eligibile.
3. Consiliul profesoral avizează proiectele eligibile.
4. Avizul scris pentru implementarea proiectului este transmis candidatului de către directorul unității de învățământ/unității conexe.

Monitorizarea și evaluarea la nivelul școlii a proiectului:

5. Monitorizarea proiectelor revine directorului unității de învățământ/unității conexe, iar instrumentul folosit este fișa anuală de monitorizare.
6. La sfârșitul fiecărui an candidatul depune fișa de autoevaluare.
7. Consiliul de Administrație analizează fișa de autoevaluare în paralel cu fișa de monitorizare și redactează raportul de evaluare.
8. La capătul celor 4 ani, candidatul depune portofoliul proiectului care cuprinde: prezentarea proiectului; fișele anuale de monitorizare (întocmite de directorul unității de învățământ și contrasemnate de candidat); fișa finală de autoevaluare; raportul de evaluare; solicitarea evaluării proiectului; opis.

b) La nivelul inspectoratului școlar:

1. Directorul unității de învățământ/unității conexe depune toate portofoliile.
2. Comisia județeană evaluează portofoliul fiecărui candidat și întocmește raportul de evaluare finală, conținând și punctajul aferent.
3. Președintele comisiei prezintă în Consiliul de Administrație al ISJ/ISMB rezultatul evaluării.
4. Consiliul de Administrație aprobă lista.
5. După soluționarea contestațiilor se înaintează lista către Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului pentru emiterea ordinului ministrului.

Personalul de conducere, îndrumare și control urmează o procedură similară, dar se înscrie în competiția pentru gradația de merit în baza unui **proiect de management, derulat pe o perioadă de 4 ani**. Obiectivul general al proiectului dezvoltă cel puțin un obiectiv din Proiectul de Dezvoltare Instituțională al unității/instituției unde deține funcția de conducere.

Proiectele sunt depuse la registratura inspectoratului școlar. Consiliul de Administrație al ISJ evaluează eligibilitatea proiectelor în conformitate cu criteriile stabilite și întocmește lista candidaților eligibili. Inspectorul Școlar General transmite avizul scris pentru implementarea proiectului. Monitorizarea este realizată de o comisie cu atribuții specifice.

CONCLUZII:

În consecință, pentru realizarea obiectivelor stabilite la nivel național și local, inspectoratele școlare trebuie:

- a) să transmită și disemineze prezentul material către toți inspectorii, directorii și cadrele didactice;
- b) să monitorizeze consfăturile cu cadrele didactice organizate la nivel județean/al municipiului București, astfel încât să fie asigurată cunoașterea foii de parcurs și a scrisorilor metodice pe discipline de către toate cadrele didactice;
- c) să adecveze programul cercurilor pedagogice în conformitate cu prioritățile stabilite la nivel național și cu cele identificate la nivel local;
- d) să proiecteze obiectivele și tematicile inspecției școlare astfel încât să permită monitorizarea, evaluarea și susținerea planurilor de acțiune ale școlilor ;
- e) să stabilească oferta caselor corpului didactic, în vederea identificării acelor teme de formare care să vină în sprijinul profesorilor pentru învățământul primar și secundar pentru îmbunătățirea metodelor de stimulare a lecturii elevilor, urmărindu-se, ulterior, impactul programelor de formare la nivelul demersului didactic și al rezultatelor elevilor.

Secretar de Stat

Iulia Adriana Oana Badea

